

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriui
Povilui Poderskiui

2021-01-20 Nr. R-11-1

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2021 METŲ BIUDŽETO PROJEKTO BEI SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vadovaujantis patvirtintu Tarnybos 2021 metų veiklos planu ir Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 30 d. pavedimu Nr. B-02-17 atliko Savivaldybės 2021 m. biudžeto projekto vertinimą. Atliekant vertinimą vadovaujama Vilniaus miesto savivaldybės (toliau-VMS) administracijos Finansų ir ekonomikos skyriaus pateikta informacija ir duomenimis. Vertinami: Tarnybai 2020 m. gruodžio 31 d. pateiktas VMS 2021 metų biudžeto projektas su priedais, 2021 m. sausio 5 d. pateikti dokumentai, susiję su VMS skolinimosi galimybėmis, 2021 m. sausio 18 d. pateikti biudžeto projekto tikslinimai. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos (toliau - LR) teisės aktais nėra patvirtinta metodika, nustatanti savivaldybių biudžetų projektų vertinimo tvarką ir turinį, bei į trumpą laiką tarp biudžeto projekto gavimo ir vertinimo pateikimo, teikiame pastebėjimus dėl pasirinktų VMS 2021 m. biudžeto projekto aspektų:

- Fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi;
- VMS 2021 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų ir skolinimosi galimybių;
- Atitikties LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatom.

Pagal pateiktą vertinimui projektą VMS biudžeto pajamos sudaro 722 653,7 tūkst. Eur ir 800 291,9 tūkst. Eur asignavimų. Asignavimai viršija pajamas 77 638,2 tūkst. Eur, kurie bus finansuojami apyvartos lėšų likučiais (34 638,2 tūkst. Eur 2021-01-01) ir skolintomis lėšomis (43 000,0 tūkst. Eur).

VMS 2021 metų biudžeto pajamas sudarys: 377 600,0 tūkst. Eur – mokesčiai (52,3 proc. biudžeto pajamų), 80 659,9 tūkst. Eur – kitos pajamos (11,2 proc.), 9 678,0 tūkst. Eur – materialiojo turto realizavimo pajamos (1,3 proc.), 254 715,8 tūkst. Eur – dotacijos (35,2 proc.).

2021 metams planuojamos 10 programų dviem asignavimų valdytojams (VMS administracijai ir VMS kontrolės ir audito tarnybai). VMS 2021 metų asignavimai iš visų finansavimo šaltinių sudarys – 800 291,9 tūkst. Eur, iš jų: Švietimo programai – 373 553,3 tūkst. Eur, Socialinės apsaugos programai – 71 290,9 tūkst. Eur, Sveikatos ir sveikatingumo programai – 44 646,2 tūkst. Eur, Kultūros programai – 12 865,7 tūkst. Eur, Judumo programai – 102 120,4 tūkst. Eur, Ekonominės plėtros programai – 5 180,0 tūkst. Eur, Aplinkos ir miesto plėtros programai – 97 473,4 tūkst. Eur, Administravimo programai – 82 485,5 tūkst. Eur (iš jų: 30 853,7 tūkst. Eur numatoma paskolų ir restruktūrizuotų skolų pagal atidėjimo sutartis grąžinimui), Saugumo ir apsaugos programai – 7 334,4 tūkst. Eur, Planavimo programai – 2 733,5 tūkst. Eur; Administracijos direktoriaus rezervui – 100,0 tūkst. Eur, Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai Administravimo programai – 508,6 tūkst. Eur.

Dėl fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi

Įsigaliojus LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtai taisyklei (taikomai ir VMS biudžetui), nustatyta, kad valdžios sektoriui priskiriami biudžetai, kurių planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų šalies BVP to meto kainomis, turi būti planuojami, tvirtinami, keičiami ir vykdomi taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jie būtų pertekliniai arba subalansuoti.

Struktūrinis balanso rodiklis – tai pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kuriuo rodoma, koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis BVP būtų lygus potencialiam, kai netaikytos laikinojo poveikio priemonės.

Struktūrinis savivaldybės biudžeto balansas apskaičiuojamas pagal formulę:

Struktūrinis balansas = kaupiamasis balansas - ciklinė biudžeto komponentė - vienkartinio poveikio priemonės.

Struktūrinio savivaldybės biudžeto balanso apskaičiavimo formulėje naudojami dydžiai:

Kaupiamasis balansas = pajamos kaupimo principu - išlaidos kaupimo principu – kreditorinio įsiskolinimo metinis pokytis.

Ciklinė biudžeto komponentė – piniginiiais vienetais išreiškiamas rodiklis, kuriuo rodomas produkcijos atotrūkio nuo potencialo poveikis valdžios sektoriaus balanso rodikliui per ataskaitinį laikotarpį.

Vienkartinio poveikio priemonės = 0 (savivaldybėse tokių priemonių nenustatyta).

Vadovaujantis ekonominės raidos scenarijumi 2020-2023 metams, LR Finansų ministerija apskaičiavo VMS biudžeto ciklines komponentes 2021-2023 metams. VMS 2021 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro - 12 187,5 tūkst. Eur.

VMS administracijos Finansų ir ekonomikos skyriaus pateiktais duomenimis:

- 2021 m. sausio 1 d. nepanaudotų lėšų likutis sudaro 34 638,2 tūkst. Eur;
- prognozuojama biudžeto pajamų – 722 653,7 tūkst. Eur;
- prognozuojama asignavimų – 800 291,9 tūkst. Eur;
- prognozuojama išlaidų dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo-paskolų grąžinimo – 30 853,7 tūkst. Eur.
- prognozuojama, kad kreditorinis įsiskolinimas 2021 m. nekis.

Skaičiuojant kaupiamąjį balansą pagal aukščiau nurodytus duomenis, jis būtų neigiamas ir sudarytų 12 146,3 tūkst. Eur (757 291,9 tūkst. Eur (34 638,2 tūkst. Eur + 722 653,7 tūkst. Eur) – 769 438,2 tūkst. Eur (800 291,9 tūkst. Eur – 30 853,7 tūkst. Eur)). Dėl 2021 m. prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo, savivaldybių 2021 m. išlaidos gali viršyti pajamas.

Skaičiuojant struktūrinį balanso rodiklį, atsižvelgiant į nustatytą ciklinę komponentę (-12 187,5 tūkst. Eur), jis būtų teigiamas ir sudarytų 41,2 tūkst. Eur (757 291,9 tūkst. Eur (34 638,2 tūkst. Eur + 722 653,7 tūkst. Eur) – 769 438,2 tūkst. Eur (800 291,9 tūkst. Eur – 30 853,7 tūkst. Eur) – (-12 187,5 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė))). Vykdamas Savivaldybės biudžetą, kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio įsiskolinimo (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokytis. Kreditorinio įsiskolinimo teigiamas metinis pokytis (sumažėjimas per metus) gerins kaupiamąjį balansą, o neigiamas (padidėjimas per metus) jį blogins.

Dėl VMS 2021 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų ir skolinimosi galimybių

Pagal pateiktą VMS 2021 metų biudžeto projektą VMS 2021 metais planuojama pasiskolinti suma sudaro 43 000,0 tūkst. Eur, planuojama grąžinti suma – 30 853,7 tūkst. Eur. Skolintos lėšos numatomos ankstesnių paskolų refinansavimui (10 430,1 tūkst. Eur) ir investicinių projektų finansavimui (32 569,9 tūkst. Eur). Skolintomis lėšomis planuojama finansuoti miesto infrastruktūros objektų plėtrą ir tęstinius investicinius projektus, susijusius su ugdymo įstaigų modernizavimu ir plėtra, gydomosios paskirties pastatų rekonstrukcija, daugiafunkcio Lazdynų sveikatinimo centro įkūrimu, Trakų dvaro sodybos rūmų tvarkyba, Neries krantinių modernizavimu, bei kitais projektais. Planuojami finansuoti investiciniai projektai nėra atrinkti LR Finansų ministro nustatyta tvarka.

Pagal LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatas:

Savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 75 procentų įstatyme nurodytų (387 551,0 tūkst. Eur) prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto balanso cikliškumo dedamosios (komponentės) dydžiu, kurį pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja LR finansų ministerija. Remiantis 2020 m. gruodžio 14 d. paskelbtu ekonominės raidos scenarijumi, LR finansų ministerijos apskaičiuota VMS biudžeto ciklinė komponentė sudaro - 12 187,5 tūkst. Eur.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka 2019 ir 2020 metais atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, pasiekimo ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, atitinka lėšų sumą, kurios reikia šiems projektams įgyvendinti. Savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatoms turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradėta skolintis projektams įgyvendinti.

Savivaldybės priimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių priimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų įstatyme nurodytų (387 551,0 tūkst. Eur) prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų.

Savivaldybės 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas – mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, turi būti ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą – mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti.

Pagal LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatas į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti. LR finansų ministerija netaiko išieškojimo iki 2020 m. gruodžio 31 d. negrąžintoms 2020 metais suteiktoms valstybės biudžeto trumpalaikėms paskoloms, iki priimamas sprendimas dėl LR finansų ministerijos asignavimuose numatytų lėšų 2020 metų savivaldybių negautoms pajamoms padengti paskirstymo. VMS negrąžintų trumpalaikių paskolų, gautų iš LR finansų ministerijos, 2021 m. sausio 1 d. likutis sudaro 27 000,0 tūkst. Eur.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, nustatyta, kad:

- VMS skola 2021 metais negali viršyti 290 663,3 tūkst. Eur. Savivaldybės skola 2021 m. sausio 1 d. sudaro 200 416,9 tūkst. Eur, limitu likutis 2021 m. sausio 1 d. – 90 246,4 tūkst. Eur.
- VMS metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 12 187,5 tūkst. Eur.
- VMS įsipareigojimais pagal garantijas negali viršyti 38 755,1 tūkst. Eur. Prisiimti įsipareigojimais pagal garantijas 2021 m. sausio 1 d. sudarė 25 968,0 tūkst. Eur, garantijų limitu likutis 2021 m. sausio 1 d. sudaro 12 787,1 tūkst. Eur. VMS tarybos 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimu¹ suteikta 12 500,0 tūkst. Eur garantija UAB „Vilniaus vandenys“ paskolos gavimui Vilniaus miesto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtros ir atnaujinimo projektui įgyvendinti.

Atsižvelgiant į LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, VMS grynojo skolinimosi galimybės 2020 m. sausio 1 d., sudarytų 12 187,5 tūkst. Eur. Panaudojus planuojamus 30 853,7 tūkst. Eur ankstesnėms paskoloms gražinti, skolinimosi galimybės atitinkamai didėtų iki 43 041,2 tūkst. Eur, su sąlyga, jei būtų gražintos, iš LR Finansų ministerijos gautos 27 000,0 tūkst. Eur trumpalaikės paskolos, laikinam pajamų trūkumui padengti.

Dėl VMS biudžeto projekto atitikties LR biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatomis

Pagal LR biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio nuostatas savivaldybės biudžeto projektas rengiamas vadovaujantis LR biudžeto sandaros įstatymu, LR Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, taip pat savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais. Savivaldybės biudžetas tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu, kuriame nurodoma: 1) bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis; 2) bendra asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ar savivaldybės administracijos padaliniais programoms vykdyti. Asignavimai skiriami išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui, ir turtui įsigyti.

Pagal LR Vyriausybės nutarimu patvirtintų LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 21 p. nuostatas savivaldybių biudžeto projektai rengiami savivaldybių administracijos direktoriaus nustatyta tvarka. Pagal VMS administracijos direktoriaus 2020 m. vasario 12 d. įsakymu² patvirtinto VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 punkto nuostatas teikiamame Tarybai VMS biudžeto projekte turi būti nurodyta: Savivaldybės biudžeto bendros pajamų ir asignavimų sumos, iš jų pagal finansavimo šaltinius; Administracijos

¹ VMS tarybos 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimu Nr. 1-776 „Dėl garantijos suteikimo UAB „Vilniaus vandenys“

² Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2020-02-12 sprendimu Nr. 30-330/20 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

darbo užmokesčio fondas; biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas ir patalpų nuomą bendra suma; kitos aktualios nuostatos.

Vertinimui pateiktas VMS biudžeto projektas iš esmės atitinka LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. ir VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 p. nuostatomis.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, vertinant pateiktą VMS 2021 m. biudžeto projektą, nustatyta, kad:

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžta taisyklė (taikoma ir VMS biudžetui), nustatanti, kad valdžios sektoriui priskiriami biudžetai, kurių planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojami, tvirtinami, keičiami ir vykdomi taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jie būtų pertekliniai arba subalansuoti. Pagal projektuojamus VMS 2021 metų biudžeto rodiklius, struktūrinis balanso rodiklis sudarytų 41,2 tūkst. Eur (757 291,9 tūkst. Eur (34 638,2 tūkst. Eur + 722 653,7 tūkst. Eur) – 769 438,2 tūkst. Eur (800 291,9 tūkst. Eur – 30 853,7 tūkst. Eur) – (-12 187,5 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė)). Vykdamas Savivaldybės biudžetą, kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio įsiskolinimo pokytis. Kreditorinio įsiskolinimo teigiamas metinis pokytis (sumažėjimas per metus) gerins kaupiamąjį balansą, o neigiamas (padidėjimas per metus) jį blogins.

Atsižvelgiant į LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, VMS grynojo skolinimosi galimybės 2020 m. sausio 1 d. sudarytų 12 187,5 tūkst. Eur.

Savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius